

**Міністерство освіти і науки України
Національний університет кораблебудування ім. адмірала Макарова
Первомайська філія**

МАТЕРІАЛИ

Всеукраїнської науково-практичної конференції

«ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ: ПРОМИСЛОВІ І ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ»

**присвячується 100-річчю Національного університету
кораблебудування імені адмірала Макарова**

28 травня 2020 р.

м. Первомайськ – 2020 р.

Організатори конференції: Міністерство освіти і науки України, Академія економічних наук України, Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова, Academia de Studii Economice a Moldovie (Молдова), Vilnius University (Литва), Первомайська міська рада та її виконавчий комітет, Первомайська районна державна адміністрація, Первомайська філія НУК імені адмірала Макарова.

Організаційний комітет:

Голова: Трушляков Є.І. - кандидат технічних наук, професор, ректор Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова

Заступник голови: Доценко С.М. - кандидат технічних наук, доцент, директор Первомайської філії Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова.

Члени оргкомітету: Жувагіна І.О. к.е.н., доц., декан інженерно-економічного факультету; Гришина Л.О. к.е.н., доц., зав.кафедри економіки та організації виробництва; Козіцька Н.О. к.е.н., зав. кафедри обліку і економічного аналізу; Букіна Т.В. к.і.н., зав. кафедри соціально-гуманітарних дисциплін та безпеки життєдіяльності; Нестеренко В.В. к.т.н., доц., зав.кафедри енергетичного машинобудування; Ошовський В.Я. к.т.н., доц., зав.кафедри теплоенергетики та технологій машинобудування; Тарасов І.В. к.х.н., доц. завідувач кафедри фундаментальних та загально-технічних дисциплін.

Вчені секретарі оргкомітету: Анастасенко С.М.- к.т.н., доцент кафедри теплоенергетики та технологій машинобудування; Гришина Л.О. - к.е.н., доц., зав.кафедри економіки та організації виробництва.

«Проблеми розвитку регіонів: промислові і економічні аспекти»: матеріали Всеукр. наук.–практ. конф., присвяченої 100–річчю Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова (м. Первомайськ, 28 травня 2020 р.). Первомайськ: ПФ НУК, 2020. 248 с.

У збірнику подано матеріали тез доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції «Проблеми розвитку регіонів: промислові і економічні аспекти». Розглянуті соціально-економічні, правові та технічні проблемні питання розвитку регіонів та України в цілому, як європейської держави.

Збірник матеріалів становить інтерес для управлінського персоналу підприємств та організацій, викладачів, аспірантів, магістрантів та студентів.

ЗМІСТ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ СЕКЦІЙНИХ ЗАСІДАнь

СЕКЦІЯ

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЕНЕРГЕТИЧНОГО МАШИНОБУДУВАННЯ

<i>Каіров О.С., Ошовський В.Я.</i>	<u>4</u>
АНАЛІЗ ВЛАСНИХ ЧАСТОТ КОЛИВАНЬ ШПИНДЕЛІВ ВЕРСТАТІВ ШЛІФУВАЛЬНОЇ ГРУПИ	
<i>Харитонов Ю.М., Харитонов М.Ю., Боровик В. І.</i>	<u>6</u>
МОДЕЛЮВАННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ «СУХОГО ДОКУ» СУДНОБУДІВНОГО ЗАВОДУ	

СЕКЦІЯ

ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТЕПЛОЕНЕРГЕТИКИ

<i>Семенов М.М., Шаповалов Ю.О., Гревцов О.В., Костенко А.І.</i>	<u>10</u>
ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕМБРАННИХ СИСТЕМ ВОДОПІДГОТОВКИ ДЛЯ СИСТЕМ ОЧИЩЕННЯ ОРГПРОТІЧОК І ПРОДУВНОЇ ВОДИ АТОМНИХ ЕЛЕКТРОСТАНЦІЙ	
<i>Євстигнєєв Ю. В., Лейбович Л. І., Анастасенко С.М.</i>	<u>15</u>
СТЕНД ДОСЛІДЖЕНЬ ПАЛИВО-ВОДНЕВОЇ СУМІШІ У ЕЛЕКТРИЧНОМУ ПОЛІ ВИСОКОЇ НАПРУГИ	
<i>Шаповалов Ю.О., Семенов М.М., Смілянець І.Ф., Прокопенко Ю.В.</i>	<u>18</u>
ДОСЛІДЖЕННЯ МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ СУПЕРГІДРОФОБНИХ МАТЕРІАЛІВ В ТЕПЛОЕНЕРГЕТИЦІ	
<i>Харитонов Ю.М., Голеншин В.В., Блинов Г. Г.</i>	<u>22</u>
МОДЕЛЮВАННЯ СИСТЕМИ ВОДОПОСТАЧАННЯ СУДНОБУДІВНОГО ЗАВОДУ	
<i>Епифанов А.А., Дымо Б.В., Долганов Ю.А., Анастасенко С.Н.</i>	<u>25</u>
ЭКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЕ ИССЛЕДОВАНИЕ ДВУХФАЗНЫХ ЗАКРЫТЫХ ТЕРМОСИФОНОВ ДЛЯ ЭКОНОМАЙЗЕРОВ КОТЛОВ	
<i>Насипайко М. Г., Шостак О. В.</i>	<u>30</u>
ПРОЕКТ ТЕПЛОНАСОСНОЇ СТАНЦІЇ У МІСТІ ЮЖНОУКРАЇНСЬКУ З ВИКОРИСТАННЯМ ТАШЛИЦЬКОГО ВОДОСХОВИЩА ЯК ДЖЕРЕЛА ТЕПЛА	
<i>Харитонов Ю.М., Раєва А.М</i>	<u>32</u>
ФОРМУВАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ІНФОРМАЦІЙНОЇ МОДЕЛІ РЕГІОНАЛЬНОЇ СИСТЕМИ ЕНЕРГОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	

Арчибісова Д.С., Суслов В.С.	<u>61</u>
СУЧАСНИЙ СТАН РОЗВИТКУ АКВАКУЛЬТУРИ В УКРАЇНІ ТА ПЕРЕДУМОВИ СТВОРЕННЯ АКВАФЕРМ	
Баланенко О. Г.	<u>66</u>
РЕАЛІЗАЦІЯ ПРИНЦИПІВ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ	
Бурунсуз К.С.	<u>68</u>
ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНА ОЦІНКА ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ ГАЛУЗІ	
Вдовиченко Л.Ю.	<u>71</u>
НАПРЯМИ ДЕТІНІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ НА ДЕРЖАВНОМУ ТА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНЯХ	
Войт Д.С.	<u>75</u>
СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ ЗАЙНЯТОСТІ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ	
Волосюк М.В.	<u>78</u>
СПЕЦИФІКА ВІТЧИЗНЯНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ В КОНТЕКСТІ РЕІНДУСТРІАЛІЗАЦІЇ УКРАЇНИ	
Гавриленко Н.В.	<u>81</u>
ПЕРСПЕКТИВИ РЕФОРМУВАННЯ ПОДАТКУ НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ ЯК ІНСТРУМЕНТУ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ	
Гавриленко Н.В., Павловська Н. І.	<u>85</u>
ЗНАЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СИСТЕМ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ, ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ ТА АУДИТУ РОЗРАХУНКІВ ПО ОПЛАТІ ПРАЦІ В РЕАЛІЗАЦІЇ ЦІЛЕЙ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС- ПРОЦЕСАМИ	
Гончар В. В., Богачов О.С., Онофрійчук О. П.	<u>89</u>
ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА КОРПОРАТИВНОЇ ІНФОРМАЦІЇ	
Гришина Л.О., Порхун Ю.В.	<u>92</u>
ТЕНДЕНЦІЇ ВИРОБНИЧОГО СПІВРОБІТНИЦТВА З КРАЇНАМИ ЄВРОСОЮЗУ	
Гришина Л.О., Філінішина К. І.	<u>95</u>
НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ	
Hryshyna N.V., Palii V.V.	<u>98</u>
THE ROLE AND PLACE OF SMALL BUSINESS IN THE DEVELOPMENT OF THE TRANSPORT SPHERE OF THE REGION	
Грищенко О.В., Козіцька Н.О.	
АМОРТИЗАЦІЙНІ ПИТАННЯ ПЕРЕВІЗНИКІВ В ПЕРІОД КАРАНТИНУ	<u>102</u>

Рис. 2. Інформаційні технології забезпечення сталого розвитку

Завдяки ІТ стало можливим більш вільне розміщення виробництв, без обов'язкової прив'язки до великих міст. Інтенсивність та різноплановість інформаційних потоків прискорює розповсюдження знань, які використовуються в різних галузях діяльності людини.

В Україні у процесі визначення цілей сталого розвитку, відповідних завдань та показників на довгострокову перспективу необхідно враховувати глобальні орієнтири розвитку та принципи сталого розвитку. Особливої ваги набувають високотехнологічні галузі і новітні типи виробництва, які базуються на знаннях як основному виробничому ресурсі. Тому необхідно стимулювати впровадження нових інформаційних технологій. Результатом науково-технічної політики держави має стати модернізація індустрії у напрямку забезпечення конкурентоздатності країни, розбудова галузей економіки, які забезпечать стале економічне зростання. Системне використання сучасних інформаційних технологій забезпечить формування таких компетенцій у фахівців, які відповідають вимогам часу, майбутнє держави залежить від освічених фахівців.

Список використаної літератури

1. Аналіз сталого розвитку: глобальний і регіональний контексти / Міжнар. рада з науки (ICSU) та ін.; наук. кер. проекту М. З. Згуровський. — К.: НТУУ «КПІ», 2012. — Ч. 2. Україна в індикаторах сталого розвитку (2011–2012). — 232 с.
2. Герасимчук З.В. Стимулювання сталого розвитку регіону: теорія, методологія, практика: Монографія / Герасимчук З.В., Поліщук В.Г. — Луцьк: РВВ ЛНТУ, 2011. — 516 с.
3. Фінансове забезпечення сталого розвитку регіонів України: міжбюджетні відносини та інноваційні інструменти стимулювання: Монографія; за науковою редакцією д.е.н., проф. Вахович І.М. — Луцьк: Волиньполіграфтм, 2014. — 331 с.
4. Смержанюк Т.П. Сталий розвиток в умовах глобалізації та його складові / Т.П. Смержанюк // Економічні інновації. — 2013. — Вип. 53. — С. 253–260.
5. Бурик З.М., Оптимальне регулювання сталого розвитку регіону / Бурик З.М. Кашевська С. І. // Міжнародний науковий журнал, 2016. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: International Scientific Journal <http://www.inter-nauka.com/>. ISSN2410-9371.

Бурунсуз К.С., м. Миколаїв, Національний університет кораблебудування ім. адмірала Макарова

ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНА ОЦІНКА ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ ГАЛУЗІ

В умовах глобалізації очевидним і важливим показником стану економіки будь-якої країни є надійність енергозабезпечення. На сьогоднішній день оцінка діяльності підприємств надається переважно з позиції економічних результатів без урахування екологічних наслідків.

Зростаюча стурбованість щодо якості довкілля акцентувала увагу

підприємств на можливі екологічні наслідки їх діяльності. Підприємства повинні виявляти ці наслідки, знижувати, а по можливості повністю ліквідовувати їх негативний результат. Для запобігання можливих негативних наслідків на навколишнє середовище кожне підприємство повинно проводити еколого-економічну оцінку своєї діяльності.

Еколого-економічна ефективність будь-якого підприємства – основний показник, що характеризує співвідношення економічних доходів і витрат від промислової і природоохоронної діяльності, а також пов'язані з ними соціальні та економічні наслідки [1, с. 43].

Основними етапами еколого-економічної оцінки підприємств енергетичної галузі є:

- 1) визначення критеріїв співвідношення між вигодами і витратами;
- 2) розрахунок коефіцієнтів еколого-економічного аналізу за даними бухгалтерського обліку;
- 3) формування і реалізація екологічної політики підприємства;
- 4) інтеграція систем управління навколишнім середовищем з системами управління якістю виробленої продукції.

Різний набір критеріїв і конкретних цілей може бути використаний при визначенні оптимального (раціонального) співвідношення між вигодами і витратами підприємств енергетичної галузі.

В якості критеріїв оцінювання можна використовувати досить велику сукупність, але стосовно підприємств енергетичної галузі пропонується використовувати наступні групи [2, с. 69]:

- 1) стратегічні;
- 2) екологічні;
- 3) фінансово-економічні;
- 4) інші.

До групи стратегічних критеріїв належать показники, що визначають корпоративну та інноваційну стратегії підприємства; адекватність ступеня ризику прийнятим на підприємстві контрольним характеристикам; відповідність часу досягнення поставлених цілей; відповідність політичним і соціальним умовам; перспективні можливості розвитку обраного науково-технічного напрямку та його вплив на характер конкуренції.

Основні екологічні критерії ефективності діяльності підприємств енергетичної галузі визначаються Директивою Європейського Парламенту 2010/75/ЄС [2, с. 70], до якої приєдналася й Україна. Ця Директива застосовується до промислової діяльності, що спричиняє забруднення, з метою запобігання, зменшення та, наскільки це можливо, усунення забруднення. Технічні положення, пов'язані зі спалювальними установками наведено у додатку V цієї Директиви.

Наприклад, для викидів оксидів сірки SO₂ граничні обсяги викидів з енергетичних систем наведені у табл. 1 [2, с. 71].

Таблиця 1. Граничні обсяги викидів (мг/м^3) SO_2 для спалювальних установок, що працюють на твердих або рідких видах палива за виключенням газових турбін та газових двигунів.

Сукупна номінальна ефективна теплова потужність (МВт)	Вугілля та лігніт, а також інші види твердого палива	Біомаса	Торф	Рідкі види палива
50-100	400	200	300	350
100-300	250	200	300	250
> 300	200	200	200	200

Відмічено, що підприємство може встановлювати свої екологічні критерії, що перевищують за своїми показниками вимоги Директиви, а у відповідності до статті 193 Договору про функціонування Європейського Союзу (TFEU), ця Директива не заважає підтримувати або впроваджувати більш жорсткі заходи із захисту, наприклад, вимоги щодо викидів парникових газів. Окрім того, функціонують державні екологічні стандарти країн, які не є учасниками Європейського Союзу, наприклад Стандарти Агентства з охорони навколишнього середовища (EPA) США: National emission standards for hazardous air pollutants [2, с. 72].

До економічних критеріїв ефективності діяльності підприємств енергетичної галузі віднесемо [2, с. 73]:

- чисту поточну вартість (NPV - Net Present Value);
- рентабельність (віддача капітальних вкладень);
- дисконтований період окупності DPP (Discounted Payback Period),
- індекс прибутковості PI (Profitability Index).

До групи інших критеріїв віднесемо нормативні критерії та критерії забезпеченості ресурсів.

Можна виділити такі коефіцієнти для розрахунку інтегрального показника еколого-економічного аналізу підприємств енергетичної галузі:

- інноваційні: внутрішні витрати на дослідження та розробки;
- економічні: рентабельність продукції, рентабельність продажів;
- фінансові: поточна ліквідність, фінансова стійкість;
- екологічні: витрати на забезпечення виконання екологічних програм.

Формування і реалізація екологічної політики підприємства повинна враховувати значну складність організаційних систем наукомістких виробництв, високу вартість залучених виробничих та інтелектуальних ресурсів, а також труднощі довгострокового планування та оперативного управління.

Інтеграція систем управління навколишнім середовищем з системами управління якістю виробленої продукції має включати заходи, спрямовані на забезпечення суспільної підтримки виробничої діяльності, сумісної з соціально визнаними цілями, принципами сталого розвитку і т.д.

Такі заходи включають аналіз очікуваних ризиків та наслідків, а також можливості зменшення або запобігання ризикам [3, с. 5].

Висновок. Актуальність впровадження еколого-економічної оцінки діяльності підприємств енергетичної галузі України пояснюється сучасними вимогами до надійності енергозабезпечення та екологічної чистоти об'єктів, зростанням цін на природні ресурси, політичними обмеженнями, посиленнями екологічних вимог і стандартів.

Застосування еколого-економічної оцінки діяльності підприємств енергетичної галузі дозволяє виявити екологічний вплив, що привертає увагу до розгляду еколого-економічного потенціалу, який виступає одним з головних механізмів в досягненні сукупного ефекту стійкості для країни.

Список використаної літератури

1. Мішеніна, Н. В. Еколого-економічна оцінка інноваційно орієнтованого виробництва в системі формування конкурентних переваг підприємств-природокористувачів [Текст] / Н. В. Мішеніна, О. М. Дутченко, Г. А. Мішеніна // Збалансоване природокористування. — 2015. — № 2. — С. 40–46.
2. Бурунсуз, К. С. Вдосконалення моделей і механізмів управління міжнародними проектами зі створення плазмохімічних елементів для енергетичних установок: Дис. ... канд. тех. наук : 05.13.22 / Бурунсуз Катерина Сергіївна [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://drive.google.com/file/d/1Pk5KwTn-vRYf7EkuM9Wn77BRFZRgBU9A/view>
3. Ільїна, М. В. Еколого-економічна оцінка ефективності екологічного менеджменту в аграрному виробництві України [Текст] / Н. В. Мішеніна, О. М. Дутченко, Г. А. Мішеніна // Економіка АПК. — 2010. — № 2. — С. 2–7.

Вдовиченко Л.Ю., к.е.н., м. Миколаїв, Національний університет кораблебудування ім. адмірала Макарова

НАПРЯМИ ДЕТИНІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ НА ДЕРЖАВНОМУ ТА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНЯХ

Якого б рівня розвитку не досягла країна, процес тінізації буде відбуватися у її відтворювальному секторі. Тому можна стверджувати, що тіньова економіка має планетарний масштаб і займає певне місце у всіх економіках світу без винятку.

Що стосується нашої країни, то четверту частину від офіційного ВВП України, або 846 млрд. грн., становлять тіньові операції, з них: 19,7% ВВП (702 млрд. грн.) – готівкова тіньова економіка; 4,1% ВВП (144 млрд. грн.) – домашнє виробництво товарів для власного кінцевого використання, тобто, негрошова тіньова економіка [1]. Такі дані привела компанія Ernst & Young за підтримки Mastercard у рамках укладеного Меморандуму про співробітництво з Міністерством розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, Національним банком України та Державною службою статистики України.